

gribe ind i en senere Skolereform, at det stillede sig saaledes, som det gjorde. Jeg vilde netop yde min Tak til Flertallet for den Stilling, det har indtaget ligeoverfor denne Sag. Jeg kan saa godt forstaa, at det ikke har villet gaa til dets eget Forslag saaledes, som Situationen nu var, men det Forslag, jeg har stillet, er ogsaa af en langt ringere og mere underordnet Betydning end det, som Flertallet havde tænkt paa at opstille.

Ordføreren (Berg): Angaaende Undervisningsforflag Nr. 1, som Flertallet ikke har kunnet tiltræde, da er der fremsført en Række Grunde mod Flertallets Stilling til Forslaget af den ærede Minister. Disse Bemærkninger fra den ærede Ministers Side gaa ud paa, at man ikke kan faae expereret de gamle Sager, og at nye Sager kunne blive gamle, dersom man ikke faar dette Beløb, og Ministeren sluttede med, at, dersom vi ikke bevilge ham Beløbet, saa er han uansvarlig for, hvorledes det gaar i Kirke- og Undervisningsministeriet med Hensyn til Expeditionen af Sager. Jeg er nu tilbøjelig til at tro, at i Almindelighed vilde det ikke blive stort bedre i Administrationen med Expeditionen — enkelte Tilfælde fraregnete —, fordi man vedblivende gaar ind paa Forhøielse af Beløb, der ellers ere fastsatte i Lønningslove. Det vil jo afhænge meget væsentligt af, hvorledes man benytter det Personale, som man efter Lønningsloven har til Brug, og hvorledes man evner at tage nyt Personale til Brug, naar ledige Pladser opstaa, om man evner at tage Mænd dertil alene af Hensyn til Dygtighed, eller om man kan stikke dem ind navnlig ogsaa af Hensyn til Konnexioner og deslige. Man siger, at vi i vore Dage ere borte fra Nepotismen; men vil man spørge Mænd, der ere uddannede til at søge offentlige Bestillinger, saa tror jeg, at man vil faae mange, mange Vidnesbyrd for, at den Maade, hvorpaa man besætter ledigblevne Pladser, som lønnes enten af Medhjælpssummer eller paa anden Maade, er ikke skiftet til at styrke den Tro, at det er Administrationen om at gjøre at faae de bedst mulige Kræfter til Tjeneste ved Anvendelsen af de Beløb, der efter Lønningsloven og Finantsloven ere tilstede. Det er en almindelig Bemærkning, som ikke specielt er rettet mod den høitærede Kirke- og Undervisningsminister, men som kan finde sin Anvendelse i Almindelighed lige overfor det Forhold, her foreligger, og det er det, som maa gjøre, at Flertallet kan være fuldt berettiget til at nære Betænkeligheder ved at foreslaa yderligere Bevillinger til de Beløb, der ere tilstede til en nylig antaget Lønningslov. Paa alle de Punkter, hvor man ønsker disse Lønningsbestemmelser forhøiede, kommer man med Forslag; men jeg har i de 5 Aar, hvori Loven har bestaaet, endnu ikke set et eneste Forslag fra Ministeriet om, at der paa de og de Punkter nok kunde spa-

res Noget paa de foreslaaede Bevillinger; nei, det tier man med, og det er dog meget sandsynligt, at man ved en Overveielse af Lønningsloven, naar man tror, at den paa somme Punkter er noget for knap, formentlig ogsaa ved den samme Overveielse maa kunne se andre Punkter, hvortil den er for rigelig, saa at man derfor dog til Gjengjæld kunde have ventet, at man paa disse Punkter vilde have faaet Forslag fra Administrationen om at spare Noget, naar man ellers paa saa mange andre Punkter forlanger en Forhøielse. Jeg skal derfor efter disse Bemærkninger mene, at det er vel begrundet, naar Flertallet i dette Forslag ser en Fordring om Indførelsen af ligesom et nyt Princip for den Slags Bevillinger, som man ikke kan anerkende. Paa den anden Side tiltræder Flertallet ganske den Tanke, der laa til Grund for de Bemærkninger, som bleve fremsatte af det ærede Medlem for Morsø (Schjørring). Flertallet er af den Ansigtelse, at Kirke- og Undervisningsvesenet koncentrerer for Meget, at det lægger temmelig Meget ind under sin Bestyrelse, og at navnlig den nuværende Kirke- og Undervisningsminister gjør dette mere end tidligere. Det ærede Medlem for Morsø nævnte Myndigheder omkring i Landet, som man vilde kunne betro Sagernes Afgjørelse, da de Vedkommende havde Refkurs til Ministeriet; men det nævnte ærede Medlem skal have spøiet til: „Kommunerne“, thi efter min Mening gaar Kirke- og Undervisningsministeriet nu ind paa at koncentrere paa Omraader og tage Spørgsmaal i sin Haand, som ganske naturligen høre hen, dels direkte under Kommunerne og dels under Forhandlinger mellem Kommunerne og Skoleraadene og underordnede Autoriteter. Naar der tales om Tilsynet med dette eller hint, da skal jeg ikke negte, at det Exempel, som det ærede Medlem for Morsø gav om Stiene fra Spjøskolen, er saa slaende som vel mulig. Vi have jo i en Memesteaalder drevet vore Spjøskoler her tillands efter en Lantefang og en Betragtning, som har staaet sin Prøve, og som gaar ud paa at vække og løfte Sindet hos vore unge Mænd og Kvinder til Interesse for Fædrelandet og til en større Kjærlighed til det og en deraf flydende større Lyst overhovedet til Udvikling af deres aandelige Gæver, og nu skal vi synke ned, jeg siger: synke ned til at lade denne overordentlige, vigtige Virksomhed for et Folk, ikke mindst for et lille Folk, bedømmes efter Bogstaverne eller Sætningen i en Stil. Jeg tror ikke, det er muligt at tænke sig, at dette skulde kunne afgive nogen Norm for Tilsynet med vore Spjøskoler, og at det visstnok ikke er en Virksomhed, hvortil man kan yde en større Bevilling til en Assistent og deslige i Ministeriet. Det forekommer ogsaa andet Sted i Budgettet — jeg skal inidleritid ikke komme nærmere ind derpaa — men naar den ærede Minister er saa søm over Ansøret for